

CYLCHLYTHYR IECHYD CYMRU

Dyddiad Cyhoeddi: 23 Rhagfyr 2019

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

STATWS: GWYBODAETH

CATEGORI: ANSAWDD A DIOGELWCH

Teitl: Datganiad Ansawdd Blynyddol 2019 / 2020 - Canllawiau

Dyddiad dod i ben / Adolygu Mawrth 2021

I'w weithredu gan:
GIG Cymru

Camau i'w cymryd erbyn: 29 Mai 2020

Anfonwyd gan: Jan Firby
Cyflenwi Ansawdd Gofal Iechyd
Gofal Iechyd Poblogaethau

Enw(au) Cyswilt AIGC yn Llywodraeth Cymru:
Mandy Stone
Gofal Iechyd Poblogaethau
Grŵp Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Llywodraeth Cymru
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ

Dogfen(nau) amgaeedig: Datganiad Ansawdd Blynyddol 2019-20 - Canllawiau

Datganiad Ansawdd Blynyddol 2019-20

1. Cefndir

Mae'r Datganiad Ansawdd Blynyddol yn gyfle i sefydliadau roi gwybod am arferion da a chynlluniau sy'n cael eu datblygu, yn ogystal â chadarnhau beth aeth yn dda, a beth na aeth gystal, a'r camau gweithredu o ganlyniad i hyn. Mae'n ofynnol i bob sefydliad y GIG gyhoeddi Datganiad Ansawdd Blynyddol fel rhan o broses adrodd blynyddol y sefydliad.

Mae'n rhaid i sefydliadau'r GIG ystyried bod y Bil Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) yn cynnwys ddyletswydd ansawdd newydd ac ehangach sy'n ei gwneud yn ofynnol i gyrff y GIG yng Nghymru arfer eu holl swyddogaethau gyda golwg ar sicrhau gwelliant yn ansawdd gwasanaethau iechyd.

Mae'r Bil yng nghamau cymharol gynnar proses graffu deddfwriaethol y Cynulliad ar hyn o bryd. Os bydd y Bil yn cael ei basio gan y Cynulliad, rydym yn bwriadu dod â'r ddyletswydd ansawdd newydd i rym yn yr haf 2021.

Bydd canllawiau manwl yn cael eu datblygu gyda rhanddeiliaid i gefnogi ei weithredu. Bydd Llywodraeth Cymru hefyd yn darparu deunydd hyfforddiant i sicrhau bod staff yn gwybod am y ddyletswydd newydd a'r hyn y mae'n ei olygu yn ymarferol.

Mae'r Bil yn cynnwys gofynion adrodd blynyddol sy'n ei gwneud yn ofynnol i gyrff y GIG asesu i ba raddau y mae'r camau y maen nhw wedi'u cymryd i gydymffurfio â'r ddyletswydd wedi arwain at welliannau mewn canlyniadau. Bydd y gofyniad adrodd newydd yn adeiladu ar y Datganiad Ansawdd Blynyddol presennol a'i ddisodli i ffurfio sail y dull ar gyfer rhoi gwybod am y ddyletswydd. Bydd canllawiau diwygiedig yn cael eu cynhyrchu ar y cyd cyn cyflwyno'r gofynion newydd.

Yn y cyfamser, bydd datganiadau ansawdd blynyddol yn parhau fel mewn blynyddoedd blaenorol ond gan gadw golwg ar ofynion i'r dyfodol o dan y Bil. Felly, mae'r Cylchlythyr Iechyd Cymru hwn yn rhoi canllawiau ar gynnwys a strwythur y Datganiad ar gyfer 2019-20.

2. Beth ddylai'r Datganiad ei gynnwys a sut dylai edrych?

Mae'r Datganiad Ansawdd Blynyddol ar gyfer y boblogaeth sy'n preswyllo yn ardal y sefydliad. Mae'n gyfle i'r sefydliad roi gwybod i'r cyhoedd, mewn ffordd onest ac agored, sut y mae'n perfformio i sicrhau bod ei wasanaethau'n diwallu anghenion lleol ac yn bodloni safonau uchel. Bydd yn cyflwyno crynodeb sy'n tynnu sylw at yr hyn sydd wedi'i wneud i wella ansawdd y gwasanaethau y mae'n eu darparu ac yn eu comisiynu, er mwyn ysgogi gwelliannau yn iechyd y boblogaeth ac ansawdd a diogelwch gwasanaethau

gofal iechyd. Dylai'r broses o ddatblygu Datganiad Ansawdd Blynyddol alluogi byrddau iechyd lleol ac ymddiriedolaethau i:

- ddarparu asesiadau o ba mor dda y maent yn perfformio ar draws pob gwasanaeth i gleifion, gan gynnwys gofal cymdeithasol a'r trydydd sector;
- hyrwyddo arferion da a'u rhannu yn fwy eang;
- cadarnhau pa feysydd sydd angen eu gwella;
- adeiladu ar Ddatganiad Ansawdd Blynyddol y flwyddyn flaenorol ac adrodd ar gynnydd, flwyddyn ar ôl blwyddyn;
- rhoi cofnod o ansawdd eu gwasanaethau i'r cyhoedd a rhanddeiliaid eraill;
- ymgysylltu â'r cyhoedd ynglŷn ag ansawdd y gwasanaethau a dderbyniant gan eu Bwrdd Iechyd / Ymddiriedolaeth y GIG er mwyn helpu i benderfynu beth i'w gynnwys yn y Datganiad Ansawdd Blynyddol.

Bydd yn bwysig ymgysylltu â'r cyhoedd i ddeall beth sydd o bwys iddynt hwy a beth yr hoffent ei weld yn eu datganiadau ansawdd lleol.

Rhaid i'r Datganiad gynnwys pob thema allweddol yn unol â *Safonau Iechyd a Gofal Cymru a Fframwaith Cyflawni a Chyflenwi GIG Cymru*. Mae hefyd yn cynnig cyfle i adlewyrchu'r gwelliannau sy'n cael eu gwneud i wasanaethau yn unol â'r disgwyliadau a amlinellir yn *Cymru Iachach*, Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Dylid ei gyflwyno mewn modd y gall pobl sy'n defnyddio'r gwasanaethau a ddarperir ei ddeall, mewn Cymraeg clir, heb jargon, a dylid defnyddio delweddau i ategu negeseuon allweddol. Er mwyn sicrhau dull cyson yn genedlaethol, mae cyngor manylach ar gael yn Atodiad 1.

Bydd angen i swyddogion sy'n arwain ar gyfathrebu mewn sefydliadau weithio'n agos gyda'u cydweithwyr ansawdd a diogelwch i sicrhau bod cynnwys a ffurf y Datganiad fel y'u disgwylir mewn adroddiad sydd ar gael i'r cyhoedd ei ddarllen. Rydym yn disgwyl i'r adrannau Cyfathrebu gymryd rhan amlwg a hyrwyddo'r Datganiad Ansawdd Blynyddol drwy ddefnyddio'r rhwyngwyl, y fewnrwyd a rhwydweithiau cymdeithasol cydnabyddedig fel Facebook a Twitter.

Hefyd, dylid datblygu strategaeth gyfathrebu i helpu i gyhoeddi a hyrwyddo'r Datganiad Ansawdd Blynyddol.

3. Beth sydd angen ei drafod?

Dylai'r Datganiad Ansawdd Blynyddol edrych yn ôl ar yr hyn sydd wedi'i gyflawni gan edrych ymlaen hefyd drwy ddefnyddio data a gwybodaeth sydd ar gael ar gyfer y flwyddyn adrodd. Wrth edrych yn ôl, dylai byrddau iechyd lleol ac ymddiriedolaethau geisio ateb y cwestiynau canlynol:

- a ydym yn bodloni'r safonau a'r gofynion cyflenwi ac a ydym yn gwella canlyniadau, ar draws llwybr cyfan gofal cleifion?

- a ydym wir yn ceisio deall profiad cleifion/defnyddwyr ac a yw'n gwella?
- a ydym yn bodloni ein nodau gwella neu'n rhagori arnynt?
- a ydym yn gweithredu mewn ffordd agored ac yn dysgu o gamgymeriadau a phryderon?

Hefyd, dylid cynnwys enghreifftiau o gynlluniau neu waith i arddangos ymrwymiad i'r canlynol:

- Cymru o Blaid Affrica a phartneriaethau ieuchyd rhyngwladol eraill
- ymwreiddio dull seiliedig ar hawliau sy'n mynd i'r afael ag agweddau oedranaethol a stereoteipiau ac sy'n rhoi hawliau ar waith mewn gwasanaethau cyhoeddus.
- lliniaru risg wrth gyflawni gofal o ansawdd uchel a bod yn onest am berfformiad.
- canfod a dathlu enghreifftiau o arloesi yn lleol wrth gyflenwi a thrawsnewid gwasanaethau i sicrhau bod yr arferion hyn yn cael eu hymledu a bod gwelliannau yn gynaliadwy
- integreiddio a gweithio mewn partneriaeth.

4. Cyhoeddi'r Datganiad Ansawdd Blynyddol

Oherwydd bod y Datganiad Ansawdd Blynyddol yn ddogfen gyhoeddus, dylid ei chyflwyno mewn ffordd sy'n hygyrch i bawb. Rhaid cyhoeddi Datganiad Ansawdd Blynyddol dwyieithog yn electronig ar wefan sefydliadau, a dylid sicrhau bod copïau caled ar gael ar gais. Dylai sefydliadau gadw mewn cof hefyd beth yw anghenion eu poblogaethau lleol ac ystyried gwneud y datganiad ar gael ar ffurfiau eraill neu mewn ieithoedd eraill pan fo angen, gan ystyried gwneud mwy na dim ond bodloni'r gofynion cyfreithiol mewn materion o'r fath.

Efallai y bydd sefydliadau'n dymuno ystyried amryw o ffyrdd o 'adrodd y stori'. Gallent ddewis gwneud hyn drwy gyfuniad o astudiaethau achos a storïau cleifion yn ogystal â data meintiol a gyflwynir yn glir ac yn gryno, a fydd yn dangos i'r darlennydd lle i gael gwybodaeth fanylach neu fwy technegol yn ôl yr angen. Mae'n bwysig taro'r cydbwysedd cywir rhwng darparu gwybodaeth gadarnhaol a chydabod lle y mae angen i wasanaethau wella.

Rhaid llunio'r Datganiad Ansawdd Blynyddol ar sail blwyddyn ariannol, sy'n cyd-fynd â chyfnodau adrodd ar gyfer data ariannol a data ar berfformiad yng Nghyfrifon Blynyddol sefydliadau'r GIG. Rhaid cyhoeddi datganiadau erbyn **29 Mai 2020** fan bellaf, yn unol â'r amserlen cyfrifyddu ac adrodd flynyddol.

Cydnabyddir bod hyn yn gallu arwain at anawsterau o ran cael mynediad prydlon at ddata ar ddiwedd y flwyddyn er mwyn bodloni amserlenni cyhoeddi. I oresgyn hyn, awgrymir tair ffordd y gellid cyflwyno gwybodaeth feintiol, gan ddibynnu ar y data a fydd ar gael adeg yr adrodd:

1. Os oes gwerth blwyddyn ariannol gyfan o ddata ar gael, dylid cynnwys data ar gyfer y cyfnod o 1 Ebrill i 31 Mawrth.
2. Os nad oes gwerth blwyddyn ariannol gyfan o ddata ar gael, dylid defnyddio'r flwyddyn galendr o 1 Ionawr i 31 Rhagfyr i ddangos tueddiadau

mewn perfformiad a'u cefnogi gyda sylwadau ar y cyflawni diwedd blwyddyn rhagamcanol lle y bo hynny'n bosibl.

3. Os yw'r mesur yn ansoddol o ran natur neu os nad yw'r data ar gael ar sail blwyddyn ariannol nac ar sail blwyddyn galendr, dylai sefydliadau'r GIG roi sylwebaeth ar gyflawni diwedd blwyddyn yn y gorffennol a'r hyn a ragwelir at y dyfodol. Argymhellir y dylech groesgyfeirio lle y bo'n berthnasol at eich Adroddiad Blynyddol er mwyn osgoi dyblygu a darparu dull mwy cydweithredol.

5. Sicrhau'r Datganiad Ansawdd Blynyddol

Y Bwrdd sy'n atebol am Ddatganiad Ansawdd Blynyddol pob sefydliad a rhaid iddo fod yn gwbl sicr felly, drwy ei fecanweithiau sicrwydd mewnol, gan gynnwys trefniadau archwilio mewnol, bod yr wybodaeth a gyhoeddir yn gywir ac yn gynrychioliadol o ansawdd y gwasanaethau a ddarperir ganddo a'r gwelliannau y mae'n ymrwymo iddynt. Bydd angen i'r Cadeirydd a'r Prif Weithredwr gynnwys datganiad yn cadarnhau hyn. Efallai y bydd sefydliadau hefyd yn dymuno cynnwys datganiadau sy'n dangos y rhan y mae rhanddeiliaid eraill, fel Cynghorau Iechyd Cymuned a gofal cymdeithasol, yn ei chwarae wrth lunio eu Datganiad terfynol.

**Datganiad Ansawdd Blynyddol
Templed ar gyfer 2018/19**

1. Datganiad gan y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr

2. Cyflwyniad

Dylai'r adran hon osod y cyd-destun, gan egluro'r anghenion poblogaeth y mae'r sefydliad wedi'u nodi a sut bydd y rhain yn cael eu bodloni. Mae'n crynhoi'r camau sy'n cael eu cymryd i gysylltu â'r boblogaeth a defnyddwyr a'r blaenoriaethau gwella a bennwyd y flwyddyn flaenorol ac unrhyw heriau yn ystod y flwyddyn gan gynnwys digwyddiadau annisgwyl a allai fod wedi dylanwadu ar hyn.

3. Edrych yn ôl Dros y Flwyddyn Ddiwethaf

Dylid cyflwyno'r adran hon yn erbyn y themâu unigol isod. Dylid ceisio sicrhau bod y dull cenedlaethol mor gyson â phosibl, a darparu cyfle ar yr un pryd i adlewyrchu blaenoriaethau lleol. Wrth ddarparu enghreifftiau penodol, awgrymir y dylid eu dewis i adlewyrchu'r cyd-destun lleol. **Ni fydd yr holl feysydd a nodir isod yn berthnasol i bob sefydliad, felly dylai sefydliadau ddrafftio eu hymateb yn ysbryd y canllawiau hyn ac addasu eu cynnwys ar gyfer y gwasanaethau neu'r rhaglenni y maent yn eu darparu.**

Dylai pob thema roi enghreifftiau o gyflawniadau a gwelliannau yn ogystal â'r heriau, gan gynnwys unrhyw gamau gweithredu mewn ymateb i sbardunau ansawdd neu adolygiadau allanol a allai fod wedi'u cynnal yn ystod y flwyddyn. Dylid dangos sut y mae'r sefydliad wedi gwrando ar ei bartneriaid gan gynnwys gofal cymdeithasol a'r trydydd sector, a sut y mae'n dysgu ohonynt ac yn gweithio gyda hwy.

➤ **Cadw'n iach**

Enghreifftiau o gamau i hyrwyddo a diogelu iechyd – enghreifftiau o ordewdra, smygu, alcohol, ymarfer corff, cyfraddau imiwneiddio etc a/neu enghreifftiau o raglenni gwella iechyd sydd wedi'u rhoi ar waith. Enghreifftiau o wasanaethau arloesol mewn gofal sylfaenol a chymunedol i helpu pobl i gadw mewn iechyd da a byw'n annibynnol.

➤ **Gofal Diogel (Gwasanaethau)**

Dylai'r adran hon gynnwys enghreifftiau o gamau i wella diogelwch, gan gynnwys maetheg a hydradu, achosion o syrthio, briwiau pwysu a chynnydd o ran lleihau heintiau sy'n gysylltiedig â gofal iechyd. Dylid cynnwys cynnydd a dysgu o adolygiadau marwolaethau nodiadau achos a data marwolaethau eraill, digwyddiadau difrifol, materion diogelu ac adolygiadau annibynnol a disgrifiadau o unrhyw ddigwyddiadau "byth" a dysgu yn yr adran hon.

➤ **Gofal Effeithiol (Gwasanaethau)**

Enghreifftiau o gyflawniadau a heriau ar draws cynlluniau cyflenwi gwasanaethau unigol wrth ddarparu llwybrau gofal effeithiol sy'n seiliedig ar dystiolaeth, gan gynnwys ymdrechion i integreiddio a chydweithio â gofal cymdeithasol. Efallai y bydd angen i'r adran hon ddangos i'r darlennydd ymhle y gall gael adroddiadau manylach ar gyfer rhai meysydd, ee canser, strôc, iechyd meddwl, gofal sylfaenol, plant etc. Rhai enghreifftiau o gymryd rhan a dysgu ar sail archwiliad clinigol cenedlaethol, adolygiadau o ganlyniadau clinigol ac adolygiadau gan gymheiriaid. Gellid cysylltu hyn â blaenoriaethau ar gyfer gwella yn lleol a hefyd cymryd rhan mewn ymchwil, datblygu ac arloesi, a dysgu o hyn.

➤ **Gofal Gydag Urddas**

Crynodeb o'r cynnydd yn erbyn y camau y cytunwyd arnynt yn 'Gofal Gydag Urddas', yn ogystal ag enghreifftiau o welliannau neu heriau sydd wedi cael effaith ar fodloni anghenion a phrofiad cyffredinol clefion â dementia, nam gwybyddol neu nam ar y synhwyr. Crynodeb o'r camau sy'n cael eu cymryd i sicrhau bod gofal ymataliaeth o safon dda yn cael ei ddarparu, gan gynnwys camau gwella lle y bo angen. Gwelliannau a wnaed yn dilyn arolygiadau a gynhaliwyd gan Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru.

➤ **Gofal Prydlon (Gwasanaethau)**

Crynodeb o'r cynnydd a'r camau a gymerwyd i wella mynediad prydlon at wasanaethau, a'r broses o ryddhau o'r gwasanaethau hynny, gan gynnwys mynediad at feddygon teulu, gofal heb ei drefnu, trosglwyddo o ambiwlansys, oedi wrth drosglwyddo gofal ac atal achosion o ryddhau o'r ysbyty yn hwyr yn y nos/gynnar yn y bore, gweithio gyda gwasanaethau cymdeithasol lle y bo angen. Gallai hyn gynnwys crynodeb o'r cyfranogiad o'r rhaglen genedlaethol ar gyfer gofal heb ei drefnu. Enghreifftiau o gamau a gymerwyd i leihau'r perygl o niwed sy'n gysylltiedig ag oedi wrth gael mynediad at wasanaethau/gofal, gan gynnwys cyfranogiad o'r rhaglen genedlaethol ar gyfer gofal wedi'i gynllunio.

➤ **Trin Pobl fel Unigolion**

Enghreifftiau o wasanaethau/gofal a gynlluniwyd i ddiwallu anghenion unigolion ee anghenion cyfathrebu, nam ar y synhwyr, anabledau a chadw annibyniaeth, cefnogi gofalwyr yn ogystal â gwella gwasanaethau i grwpiau sy'n agored i niwed. Gwrando ar adborth unigol a dysgu ohono, gan gynnwys Adolygiad Evans Gweithio i Wella a chynnydd ac enghreifftiau o ran gweithredu'r Fframwaith Cenedlaethol ar gyfer Sicrhau Profiad Defnyddwyr. Dylai hyn gynnwys data a dysgu o Gweithio i Wella, neu ddangos ymhle y gellir dod o hyd iddynt.

➤ **Ein Staff**

Crynodeb o broffil a heriau'r gweithlu ee camau a gymerwyd i sicrhau lefelau staffio diogel, mynd i'r afael ag anawsterau recriwtio, etc a nifer y gwirfoddolwyr a'r cymorth a ddarperir ganddynt. Enghreifftiau o gamau a gymerwyd yn dilyn adborth/arolygon staff etc. Enghreifftiau o gamau i ddatblygu a chefnogi staff i ddarparu gofal tosturiol a gwneud gwelliannau:

gan gynnwys drwy ddarparu hyfforddiant a datblygiad mewn meysydd fel dementia, nam gwybyddol a nam ar y synhwyrddau, yn ogystal ag arfarnu staff. Dylai'r adran hon hefyd gynnwys cynnydd tuag at ymwreiddio'r Fframwaith Gwella Ansawdd Gyda'n Gilydd, gwobrau i unigolion a thimau.

Mae'r Comisiynydd Pobl Hŷn hefyd yn nodi tri maes sy'n berthnasol yn benodol i staff, gan gynnwys lefelau staffio, hyfforddiant ac ymateb i safbwyntiau staff. Dylai byrddau iechyd lleol ac ymddiriedolaethau wneud mwy i ddangos sut y mae materion o'r fath yn cael eu hystyried yn ystod y flwyddyn a sut y mae canfyddiadau yn cael eu tynnu ynghyd i gefnogi'r dystiolaeth a ddarperir yn y Datganiad Ansawdd Blyneddol. Mae'r disgwyliadau hyn yn gyson â'r rheini a amlinellir yn y Fframwaith Safonau Iechyd a Gofal.

Awgrymir y dylid cynnwys datgeliad Cymru o Blaid Affrica yn y thema hon. Efallai y byddwch chi am gynnwys cyfeiriad at wybodaeth fel nifer y staff sy'n cael amser 'gwirfoddoli', nifer y staff sy'n cymryd rhan fel arall drwy waith cysylltiadau iechyd, neu unrhyw gyfleoedd dysgu rhyngwladol yr ymgwymerir â hwy. Mae'r adran hon hefyd yn darparu cyfle i dynnu sylw at unrhyw gysylltiadau a phrosiectau rhyngwladol strategol ehangach eraill, ac i dynnu sylw at weithgareddau sy'n cael eu cynnal yn lleol i roi egwyddorion y Siarter ar gyfer Partneriaethau Iechyd Rhyngwladol yng Nghymru ar waith:

https://ihcc.publichealthnetwork.cymru/files/4014/8467/3151/IHCC_Charter_for_IHP_Interactive_W.pdf

4. Edrych i'r Dyfodol

Dylai'r adran hon grynhoi sut y mae pob sefydliad wedi defnyddio'r broses i nodi meysydd y dylid canolbwyntio arnynt a'u gwella yn ystod y flwyddyn sydd i ddod, gan weithio gyda'i holl bartneriaid gan gynnwys gwasanaethau cymdeithasol. Dylid bod yn gwbl glir wrth nodi camau gwella mesuradwy yn erbyn pob un o'r themâu uchod. Dylai hefyd ddisgrifio sut y bydd y sefydliad yn olrhain cynnydd yn ystod y flwyddyn, gan gynnwys tystiolaeth o'r ffordd y mae'n gwrando ac yn dysgu i ysgogi gwelliannau parhaus.

5. Ymgysylltu ac Adborth

Dylid ystyried y ddogfen fel cyfrwng hefyd ar gyfer ymgysylltu ac elfen allweddol o strategaeth gyfathrebu'r sefydliad. Anogir sefydliadau i ymgysylltu â'u holl randdeiliaid neu bartneriaid wrth gytuno ar y Datganiad terfynol a chynnwys unrhyw ddatganiadau cymeradwyo/ymgysylltu fel y bo'n briodol. Dylent hefyd gynnwys manylion sut y gall y darlennydd gysylltu â'r sefydliad i roi sylwadau ar y Datganiad neu i ofyn am ragor o wybodaeth.